

**Stichting Museum Beelden aan Zee
Jaarverslag 2023**

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. ACCOUNTANTSRAPPORT	
1.1 Opdracht	2
2. BESTUURSVERSLAG	
2.1 Bestuursverslag	4
3. JAARREKENING	
3.1 Balans per 31 december 2023	9
3.2 Staat van baten en lasten over 2023	11
3.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	12
3.4 Toelichting op de balans per 31 december 2023	16
3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2023	25
3.6 Overige toelichtingen	27
4. OVERIGE GEGEVENS	
4.1 Verwijzing naar de accountantsverklaring	29
4.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	30

1. ACCOUNTANTSRAPPORT

Aan het bestuur van
Stichting Museum Beelden aan Zee

Geacht bestuur,

1.1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2023 van Stichting Museum Beelden aan Zee, waarin begrepen de balans met tellingen van € 1.555.695 en de winst-en-verliesrekening sluitende met een winst van € 85.310 gecontroleerd.

De controleverklaring is opgenomen onder het hoofdstuk overige gegevens.

2. BESTUURSVERSLAG

2.1 BESTUURSVERSLAG

Algemene informatie

Bestuursverslag over 2023 van Stichting Museum Beelden aan Zee

Doelstelling en Missie

Beelden aan Zee is het enige museum in Nederland dat zich exclusief richt op de presentatie van, educatie over en onderzoek naar de moderne en hedendaagse, internationale beeldhouwkunst. Het is een particulier instituut dat zijn passie voor deze kunstdiscipline wil delen met een zo breed mogelijk publiek door middel van een aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig collectie- en presentatiebeleid en daarin wordt gesteund door fondsen, bedrijfsleven en andere subsidiënten. In een speciaal voor dit doel ontworpen gebouw, prachtig gelegen aan de Noordzee, gaan kunstgenot, éducation permanente en publieksvriendelijkheid samen en wordt onze missie uitgedragen door een kleine professionele staf en een omvangrijke groep van goed opgeleide vrijwilligers. In relatie tot dit streven organiseert het museum ook tal van andere culturele activiteiten waarmee het zich in het internationale klimaat van Den Haag een bijzondere plaats heeft verworven.

In het museum stap je iedere dag in een wereld van beelden en verbeelding. Daar ontstaan de mooiste en meest inspirerende ontmoetingen. Tussen kunstenaars en bezoekers en tussen kunst en haar kijkers. In museum Beelden aan Zee valt hedendaagse en moderne sculptuur samen met haar unieke omgeving van de zee, de duinen en de bijzondere architectuur van het gebouw. Door haar specialisatie in de beeldhouwkunst heeft het museum als vanzelf een unieke positie verworven in het culturele aanbod van Den Haag. Zij is een unieke plek in de randstad, die uiteenlopende doelgroepen weet te bereiken en verbinden.

Sinds haar oprichting is het museum aanvankelijk gericht geweest op het tonen van de Nederlandse beeldhouwkunst met het mensbeeld. In de afgelopen jaren heeft het museum een verbreding van het tentoonstellingsprogramma doorgemaakt. Museum Beelden aan Zee toont tegenwoordig de ontwikkelingen in de hedendaagse beeldhouwkunst en daarmee driedimensionaal werk in de ruimste zin van het woord. Daarnaast onderzoekt en presenteert zij de figuratieve en abstracte traditie in de moderne beeldhouwkunst.

Er is geen taal nodig om sculptuur te begrijpen – sculptuur beleef je door er omheen te lopen, deze aan te raken en haar met alle zintuigen te ervaren. Dit maakt de beeldhouwkunst bij uitstek een inclusieve discipline die mensen weet te raken ongeacht leeftijd, culturele of maatschappelijke achtergrond, gender of beperking. Hierdoor is de discipline ook toegankelijk voor mensen voor wie museumbezoek niet vanzelfsprekend is, zoals blinden en slechtzienden, waar het museum dan ook een toegespitst randprogramma voor aanbiedt. In haar doelstelling om zoveel mogelijk mensen in aanraking te brengen met moderne en hedendaagse sculptuur, is beleid rondom diversiteit en inclusie onmisbaar.

Relatie met Stichting De Onvoltooiden

De stichting tracht haar doel te verwezenlijken in samenwerking met de te Den Haag gevestigde Stichting De Onvoltooiden, de eigenaar van het gebouw en de collectie. Het gebruik en beheer van het gebouw is via een huurovereenkomst gedelegeerd aan Stichting Museum Beelden aan Zee, die voor het gebouw een jaarlijkse huur verschuldigd is, en ook verantwoordelijk is voor het onderhoud. Het gebruik en de verantwoordelijkheid voor het beheer van de collectie is via een bruikleenovereenkomst overgedragen aan de stichting. Ook zuivert de Stichting De Onvoltooiden eventuele verliezen van de stichting aan terwijl eventuele positieve resultaten aan de Stichting De Onvoltooiden worden afgedragen.

Onderdeel van de stichting is het Sculptuur Instituut, dat tot eind 2023 een aparte stichting vormde en begin 2024 is geliquideerd. Het Sculptuur Instituut (SIN) richt zich primair op het verrichten van (promotie)onderzoek gerelateerd aan de moderne en hedendaagse beeldhouwkunst en het uitgeven van publicaties, deels ter ondersteuning van het tentoonstellingsprogramma georganiseerd door de stichting. Het SIN beheert en ontsluit collecties literatuur, archivalia en documentatie en stelt deze ook ter beschikking aan het publiek.

Dit jaarverslag moet dan ook in samenhang gelezen worden met het jaarverslag van de Stichting De Onvoltooide. Voor een gedetailleerd verslag van de activiteiten binnen de Stichting Museum Beelden aan Zee, inclusief het Sculptuur Instituut, wordt verwezen naar het directieverslag.

Samenstelling bestuur en directie

Het bestuur van Stichting Museum Beelden aan Zee, gevestigd te Den Haag, bestond in 2023 uit de volgende leden:

Mr. A. Ruys, voorzitter (tot februari 2023)

Ir. I.M. Kalisvaart MBA, voorzitter (vanaf februari 2023), penningmeester (tot februari 2023)

E.F.T. van Engeland, penningmeester (vanaf maart 2023)

Drs. K.A. Doeksen-Kleijkamp

Dr. P.C. Scholten

J.E.A. Scholten (interim penningmeester februari/maart 2023)

T.J. ter Haar MA

Mw. A.M.W. Scholten-Miltenburg is erelid van het bestuur

Ir. J. Bomhoff is vaste adviseur van het bestuur op het gebied van gebouwbeheer en onderhoud.

De heer Ruys is op 21 februari 2023 formeel afgetreden vanwege het aflopen van zijn tweede termijn als voorzitter en is per die datum opgevolgd in zijn rol door de heer Kalisvaart, die hem al enkele maanden daarvoor verving vanwege gezondheidsproblemen. Per dezelfde datum is de heer Kalisvaart teruggetreden als penningmeester en kort vervangen door de heer Scholten, totdat de heer Van Engeland in maart is benoemd tot de nieuwe penningmeester. Het bestuur en staf zijn de heer Ruys zeer erkentelijk voor zijn grote inspanningen voor ons museum gedurende vele jaren en hoopt hem nog vaak in het museum te mogen ontmoeten samen met zijn vrouw Melanie, die ook jarenlang als vrijwilliger bij het museum betrokken is geweest.

Het bestuur heeft gedurende het boekjaar 2023 viermaal vergaderd op 21 februari, 25 april, 6 september en 22 november. Alle vergaderingen vonden fysiek plaats in het museum. Het bestuur heeft haar eigen functioneren gedurende 2023 via vragenformulieren en tijdens een speciale sessie geëvalueerd. Tijdens de reguliere bestuursvergaderingen zijn zaken als organisatie en exploitatie, onderhoud gebouw, artistiek beleid, geefkringen en sponsors, de kwartaalcijfers en de jaarrekening breed aan bod gekomen. I.p.v. een off site heisessie te organiseren zijn vanwege agenda uitdagingen i.v.m. met een ziektegeval, diverse lange termijn zaken, zoals artistieke beleid, meerjarige fondsenwerving en Kunstenplan tijdens de reguliere vergaderingen geagendeerd. Zowel de financiële als andere bedrijfsmatige risico's zijn tijdens de bestuursvergaderingen uitgebreid de revue gepasseerd.

Naast de bestuursvergaderingen heeft ook dit jaar maandelijks een vergadering plaatsgevonden van de financiële commissie, sinds maart onder voorzitterschap van de nieuwe penningmeester waarin de maandcijfers versus begroting, de financiële vooruitblik, evenals lopende organisatorische zaken werden besproken. Deze vergaderingen werden bijgewoond door het voltallige managementteam en de voorzitter en penningmeester van het bestuur. De verslagen van deze bijeenkomsten werden verspreid naar alle bestuursleden.

Naast de financiële commissie kent het bestuur een gebouwcommissie waarin de vaste gebouwadviser van het bestuur Joost Bomhoff, het hoofd bedrijfsvoering, de huismeester en de voorzitter en penningmeester zitting hebben. Ook is er een commissie development, marketing & communicatie die bestaat uit Karin Doeksen en Dorien ter Haar en het hoofd development en hoofd marketing & communicatie. De gebouwcommissie is in 2023 drie keer bijeengekomen en de commissie development, marketing & communicatie twee keer.

De directie werd gedurende het verslagjaar 2023 gevoerd door drs. Brigitte Bloksma. Het Management Team bestond uit de algemeen directeur, uit Jacquélien van Schaik (hoofd bedrijfsvoering en vanaf 1 januari 2024 benoemd tot adjunct-directeur) en hoofd financiën Robbert Vonk, die in augustus 2023 in vaste dienst is getreden.

Governance

De governance codes Cultuur, Fair Practice en Diversiteit en Inclusie worden zoveel mogelijk gevolgd. Voor Stichting Museum Beelden aan Zee wordt het bestuursmodel gehanteerd. Binnen de (personele) mogelijkheden van het museum bestaat er naar het oordeel van het bestuur een afdoend systeem van interne controle en functiescheiding. In 2023 zijn de statuten van de stichting herzien en voldoen aan de wettelijke eisen (WBTR) en regels van good governance. Museum Beelden aan Zee hanteert een bestuursmodel.

Verslag over de gang van zaken in 2023

In 2023 heeft het museum 91.877 bezoekers mogen ontvangen, veel meer dan het aantal bezoekers gedurende het laatste COVID jaar 2022 (51.407), maar nog wel substantieel minder dan het laatste pre-COVID jaar 2019. Onder de nieuwe directeur is de organisatie kwalitatief verder versterkt en is er een nieuw lange termijn artistieke visie gepresenteerd. In termen van bedrijfsvoering heeft het museum in het afgelopen jaar een professionaliseringsslag doorgemaakt met onder meer een uitbreiding van het professionele team. Het museum houdt rekening met de richtlijnen van de Museum CAO voor haar personeel en de Richtlijn Kunstenaarshonoraria voor de betaling van kunstenaars. Er is daarnaast geïnvesteerd in meer zichtbaarheid, wat heeft geresulteerd in de weer groeiende bezoekersaantallen en een verjonging van het publiek. Gedurende het eerste kwartaal van 2023 was de in 2022 geopende tentoonstelling van Elmar Trenkwalder nog te zien, die werd gevolgd door een spraakmakende overzichtstentoonstelling van Henry Moore, die haar deuren voor het publiek opende op 7 april 2023. Tegelijkertijd werden er in de Gipsotheek enkele beelden van Arp getoond, die het museum als onderdeel van een grote schenking van totaal 22 sculpturen van Stiftung Arp uit de nalatenschap van Hans Arp mocht ontvangen. In het najaar opende de grote overzichtstentoonstelling van de beelden van Tom Claassen. Gedurende het gehele jaar waren er ook meerdere kleinere exposities in het museum te zien, waarover in het bijgevoegde directieverslag meer details worden gegeven.

De financieringsmix van museum Beelden aan Zee bestaat uit een meerjarige bijdrage van de Vriendenloterij, bijdragen van fondsen en sponsors, entreegelden, inkomsten uit geefkringen, museumcafé en -winkel en indirecte inkomsten uit evenementen en rondleidingen. Structurele overheidssubsidie ontvangt het museum tot op heden niet. Verder zal het museum begin 2024 een aanvraag indienen bij de Gemeente Den Haag voor het Kunstenplan voor de jaren 2025-2028.

De vaste geefkringen (Board of Trustees, Geefkring LIDA, Sculpture Club, Gouden Vrienden en Vrienden) en corporate sponsors (o.a. Van Lanschot) hebben zich in 2023 wederom zeer loyaal getoond aan ons museum. Van de Vriendenloterij heeft het museum, naast de jaarlijkse bijdrage als beneficiënt, flinke opbrengsten ontvangen van geormerkte loten en een toekenning uit de bijzondere trekking van €589.548,- voor het project Sensory Sculpture, uit te voeren gedurende de komende 4 jaren.

Daarnaast droegen voor de diverse tentoonstellingen en programma's de Don Quixote Foundation, Blockbusterfonds, VSB fonds, de Gemeente Den Haag, het Cultuurfonds, Fonds 21, Turing Foundation, Mondriaanfonds, Fonds voor Cultuurparticipatie, BPD Cultuurfonds, BNG Cultuurfonds en Zabawas substantieel bij. Tenslotte is er nog een flink legaat ontvangen van een voormalig vrijwilligster van het museum.

Gezien de hoogte van bovengenoemde opbrengsten en bezoekersinkomsten hebben we de 2023 opbrengsten van de vijfjarige giften van de Geefkring LIDA kunnen reserveren voor toekomstige grote tentoonstellingen, met als eerste een grote overzichtstentoonstelling van de beelden van Miró die het najaar 2024 haar deuren opent.

In 2023 is er wederom stevig geïnvesteerd in verbeteringen aan het gebouw, zoals het omzetten van alle verlichting naar LED en in een nieuwe brandmeldingsinstallatie. Tevens zijn de voorbereidingen gestart voor de vervanging van het dak op de grote zaal. Onze jaarlijkse dotatie aan de Meerjarige Onderhoudsplan (MJOP) is in 2023 iets verhoogd vanwege de timing van werkzaamheden, maar zal op afzienbare termijn weer verlaagd kunnen worden op het eerder vastgestelde niveau.

In het interieur is met een aantal bescheiden ingrepen het entreegebied verruimd. De vergroening van de terrassen en verdere verduurzaming staan de komende jaren op de agenda.

Stichting Beelden aan Zee heeft het boekjaar 2023 kunnen afsluiten met een operationeel resultaat van ca. €85.000 versus een begroot verlies van meer de €219.000. Het operationele resultaat van de twee stichtingen samen bedraagt ca. €76.000. Daarnaast is er een ongerealiseerd beleggingswinst in De Onvoltooide van ca. €106.000, op een belegd vermogen van ca. €1,3 miljoen. De stichtingen hebben gezamenlijk naar het oordeel van het bestuur met meer dan €4.000.000 een gezonde vermogenspositie.

Vooruitblik 2024

In de begroting voor 2024 wordt rekening gehouden met een verlies van €97.000 op basis van 100.000 bezoekers. Er zal wederom fors worden geïnvesteerd in het gebouw en in een divers en ambitieus tentoonstellingsprogramma. Daarnaast is er een 12% groei in personeelskosten begroot i.v.m. met een uitbreiding van het team en aanpassingen in de salarissen.

Begroting 2024

Baten	Entree	€	1.429.311
	Fonds- en sponsorbijdragen	€	517.564
	Giften	€	558.000
	Overige baten	€	80.000
Lasten	Personeelsbeloningen	€	-1.073.202
	Afschrijvingen	€	-35.470
	Overige bedrijfskosten	€	-1.572.969
	Resultaat	€	-96.766

Wij prijzen ons gelukkig dat wij in 2023 wederom hebben mogen rekenen op de inzet van onze ca. 130 vrijwilligers, op de inzet van ons team van vaste medewerkers, onder leiding van een de algemeen directe, die het museum met een inspirerende visie naar een veelbelovende toekomst leidt.

Het bestuur dankt dan ook directeur, staf, vrijwilligers en sponsors voor hun inspanningen en bijdragen in het afgelopen jaar.

Den Haag, mei 2024

Namens het bestuur

Ir. I.M. Kalisvaart MBA
Voorzitter

E.F.T van Engeland
Penningmeester

3. JAARREKENING

3.1 BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(na voorstel saldoverdeling)

ACTIVA

		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
Vaste activa					
Immateriële vaste activa					
	1		12.218		10.146
Kosten van ontwikkeling					
Materiële vaste activa					
	2	59.280		38.074	
Inventaris					
		16.981		18.341	
Andere vaste bedrijfsmiddelen					
			76.261		56.415
Vlottende activa					
Vorraden					
	3		33.431		31.302
Vorderingen					
	4	33.172		22.776	
Vorderingen op handelsdebiteuren					
	5				
Vorderingen op gelieerde maatschappijen					
		9.921		-	
Belastingen en premies sociale verzekeringen					
	6	30.379		25.209	
Overige vorderingen en overlopende activa					
	7	780.493		719.861	
			853.965		767.846
Liquide middelen					
	8		579.820		522.061
			1.555.695		1.387.770

PASSIVA

		31-12-2023		31-12-2022	
		€	€	€	€
Stichtingsvermogen					
Bestemmingsfondsen (privaat)	9		350.000		300.000
Vorzieningen					
Overige voorzieningen	10		209.950		103.443
Langlopende schulden					
Overige schulden	11		14.500		26.000
Kortlopende schulden					
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		106.768		30.174	
Schulden aan gelieerde maatschappijen	12		296.329		277.038
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	13		-		18.246
Overige schulden en overlopende passiva	14		578.148		632.869
			981.245		958.327
			1.555.695		1.387.770

3.2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

		Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
		€	€	€
Baten	15			
Publieksinkomsten en entreegelden	16	1.041.755	932.050	499.173
Fonds- en sponsorbijdragen	17	556.597	556.715	428.456
Giften	18	548.083	610.619	387.594
Overige baten	19	214.951	67.500	567.812
		<u>2.361.386</u>	<u>2.166.884</u>	<u>1.883.035</u>
Netto-omzet	20	682.406	552.927	336.541
Kostprijs verkopen entree, winkel en café		(366.811)	(340.546)	(211.144)
		<u>315.595</u>	<u>212.381</u>	<u>125.397</u>
Brutowinst		<u>2.676.981</u>	<u>2.379.265</u>	<u>2.008.432</u>
Lasten				
Lasten uit hoofde van personeelsbeloningen	21	932.121	894.879	750.640
Afschrijvingen op immateriële, materiële vaste activa en vastgoedbeleggingen		25.753	23.000	19.372
Overige bedrijfskosten	22	1.628.434	1.680.764	1.121.789
		<u>2.586.308</u>	<u>2.598.643</u>	<u>1.891.801</u>
Totaal van som der kosten		<u>2.586.308</u>	<u>2.598.643</u>	<u>1.891.801</u>
Totaal van bedrijfsresultaat		90.673	(219.378)	116.631
Financiële baten en lasten	23	(5.363)	-	(11.292)
		<u>85.310</u>	<u>(219.378)</u>	<u>105.339</u>
Totaal van netto resultaat		<u>85.310</u>	<u>(219.378)</u>	<u>105.339</u>
Bestemming van het exploitatiesaldo				
Dotatie bestemmingsfonds Artistiek		250.000	200.000	200.000
Onttrekking bestemmingsfonds Artistiek		(200.000)	(200.000)	(200.000)
Dotatie bestemmingsfonds Collectie aankoop		-	-	100.000
Verrekening resultaat Stichting De Onvoltooide		35.310	(219.378)	5.339
Totaal		<u>85.310</u>	<u>(219.378)</u>	<u>105.339</u>

3.3 GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

INFORMATIE OVER DE RECHTSPERSOON

Vestigingsadres en inschrijfnummer handelsregister

Stichting Museum Beelden aan Zee is feitelijk en statutair gevestigd op Harteveltstraat 1 1, 2586 EL te 'S-Gravenhage en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 41158132.

ALGEMENE TOELICHTING

De belangrijkste activiteiten van de rechtspersoon

De activiteiten van Stichting Museum Beelden aan Zee bestaan voornamelijk uit het bevorderen van kunstgenot, in het bijzonder door exploitatie van het in Scheveningen gevestigde museum.

Informatieverschaffing over continuïteit

De Stichting heeft een overeenkomst met Stichting De Onvoltooide (asset protection foundation), dat de positieve en negatieve resultaten ten goede respectievelijk te laste komen van Stichting De Onvoltooide.

Het resultaat van de bedrijfsvoering wordt overwegend bepaald door het aantal betalende bezoekers en sponsorbijdragen van fondsen en bedrijven.

De exploitatie was over het verslag jaar positief en indien nodig heeft de gelieerde groep voldoende beschikbare middelen om de continuïteit te waarborgen.

Informatieverschaffing over schattingen, oordelen, veronderstellingen en onzekerheden

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Museum Beelden aan Zee zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR VERSLAGGEVING

De standaarden op basis waarvan de jaarrekening is opgesteld

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van richtlijn 640 zoals opgenomen in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Operationele leases

De stichting heeft leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

GRONDSLAGEN

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de staat van baten en lasten onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder toepassing van de FIFO-methode (first in, first out) of lagere opbrengstwaarde.

De verkrijgings- of vervaardigingsprijs bestaat uit (alle kosten die samenhangen met de verkrijging of vervaardiging) alsmede de gemaakte kosten om de voorraden op hun huidige plaats en in hun huidige staat te brengen.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurrantheid van de voorraden.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien geen sprake is van (dis)agio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is zodanig gepresenteerd dat daaruit blijkt welk gedeelte vrij besteedbaar is en welk gedeelte is vastgelegd. Alle vermogensmutaties worden in de staat van baten en lasten verantwoord. Uitgaven die gedekt worden uit bestemmingsreserves en -fondsen worden eveneens in de staat van baten en lasten verwerkt.

Bestemmingsfondsen

Indien aan een deel van het stichtingsvermogen een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven, dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, is dit deel verantwoord als vastgelegd vermogen. De beperking in het bestedingsdoel kan door het bestuur van de Stichting of door derden zijn opgelegd. Indien deze beperking door derden is opgelegd dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. In de toelichting wordt het bedrag, de beperkte doelstelling en eventuele overige voorwaarden van ieder bestemmingsfonds vermeld.

Resultaat na belastingen van het boekjaar

Stichting de Onvoltooide fungeert als een asset protection foundation voor de stichting. Stichting De Onvoltooide is met de stichting overeengekomen dat Stichting De Onvoltooide verliezen zal aanzuiveren, terwijl eventuele winsten door de stichting aan Stichting de Onvoltooide worden afgedragen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de staat van baten en lasten als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

De bepaling van het resultaat

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Subsidiebaten

De in de staat van baten en lasten opgenomen subsidiebedragen zijn conform de toegekende subsidies en worden in hun geheel toegerekend aan het jaar waarop de subsidies betrekking hebben. Afwijkingen tussen toegezegde subsidies en gerealiseerde bedragen worden verwerkt in het jaar waarin deze verschillen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De overige baten worden verantwoord in het jaar waarin de opbrengst betrouwbaar kan worden vastgesteld, met dien verstande dat ontvangen voorschotten worden verantwoord in het jaar van ontvangst. De subsidies worden op grond van de ingediende verantwoording door de subsidiegever definitief vastgesteld.

Sponsorbijdragen

Sponsor bijdragen worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Giften en baten uit fondsenwerving

Naast de giften worden baten uit nalatenschappen separaat verantwoord. Baten uit giften en nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen worden verantwoord in het jaar van ontvangst.

Andere baten

Bijdragen Covid-maatregelen

Stichting Museum Beelden aan Zee heeft in het boekjaar 2022 gebruik gemaakt van overheidssteun in de vorm van Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) en TVL subsidie. Deze subsidie is verwerkt als bate in de jaarrekening. De TVL is tot en met Q1-2022 ingediend en definitief vastgesteld. De NOW 2, 3, 4 en 5 bijdrage zijn ingediend, maar duurt maximaal 52 weken voordat deze definitief worden vastgesteld. Ten tijden van de opmaak van de jaarrekening waren deze definitief vastgesteld.

Omzetverantwoording

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen.

Pensioenlasten

Stichting Museum Beelden aan Zee heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de staat van baten en lasten verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

3.4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2023

ACTIVA

VASTE ACTIVA

1 Immateriële vaste activa

	<u>Kosten van ontwikkeling</u> €
<u>Stand per 1 januari 2023</u>	
Verkrijgings- of vervaardigings- prijs	18.564
Cumulatieve afschrijvingen	(8.418)
	<hr/>
Boekwaarde per 1 januari 2023	10.146
	<hr/> <hr/>
Mutaties	
Investeringen	5.259
Afschrijvingen	(3.187)
	<hr/>
Saldo mutaties	2.072
	<hr/> <hr/>
<u>Stand per 31 december 2023</u>	
Verkrijgings- of vervaardigings- prijs	23.823
Cumulatieve afschrijvingen	(11.605)
	<hr/>
Boekwaarde per 31 december 2023	12.218
	<hr/> <hr/>
Immateriële vaste activa: Economische levensduur	
	<u>Immateriële vaste activa</u>
Afschrijvingspercentage	20,00

2 Materiële vaste activa

	Inventaris	Andere vaste bedrijfsmid- delen	Totaal
	€	€	€
<u>Stand per 1 januari 2023</u>			
Verkrijgings- of vervaardigings- prijs	136.229	47.820	184.049
Cumulatieve afschrijvingen	(98.155)	(29.479)	(127.634)
	38.074	18.341	56.415
<u>Boekwaarde per 1 januari 2023</u>			
Mutaties			
Investeringen	37.830	4.582	42.412
Afschrijvingen	(16.624)	(5.942)	(22.566)
	21.206	(1.360)	19.846
<u>Stand per 31 december 2023</u>			
Verkrijgings- of vervaardigings- prijs	174.059	52.402	226.461
Cumulatieve afschrijvingen	(114.779)	(35.421)	(150.200)
	59.280	16.981	76.261
<u>Boekwaarde per 31 december 2023</u>			

Materiële vaste activa: Economische levensduur

	Andere vaste bedrijfsmid- delen
Begin van de reeks van het afschrijvingspercentage	20,00
Einde van de reeks van het afschrijvingspercentage	33,33

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
3 Voorraden		
Voorraad winkel en café	41.335	44.211
Voorziening incurant winkel	(7.904)	(12.909)
	33.431	31.302
Vorderingen		
4 Vorderingen op handelsdebiteuren		
Vorderingen op handelsdebiteuren	33.172	22.776
5 Vorderingen op gelieerde maatschappijen		
Rekening-courant Stichting Sculptuur Instituut	9.921	-
6 Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	30.379	25.209
7 Overige vorderingen en overlopende activa		
Nog te ontvangen Vriendenloterij	309.424	224.493
Nog te ontvangen van fondsen	195.140	-
Vooruitbetaalde tentoonstellingskosten	69.676	261.316
Nog te ontvangen museumkaart	65.799	66.960
Nog te ontvangen bedragen	100.728	147.747
Nog te ontvangen geefkringen	20.000	15.000
Vooruitbetaalde kosten	19.726	4.345
	780.493	719.861
8 Liquide middelen		
Kas	853	653
ABN Amro Bank N.V.	578.967	521.408
	579.820	522.061

PASSIVA

9 Bestemmingsfondsen (privaat)

Bestemmingsfonds Artistiek	250.000	200.000
Bestemmingsfonds Collectie Aankoop	100.000	100.000
	350.000	300.000
	2023	2022
	€	€

BESTEMMINGSFONDS ARTISTIEK

Stand per 1 januari	200.000	200.000
Onttrekking ten gunste van kosten	(200.000)	(200.000)
Mutatie uit resultaatbestemming	250.000	200.000
	250.000	200.000
	250.000	200.000

Het bestemmingsfonds Artistiek betreft de jaarlijkse bijdrage van de Vriendenloterij.

	2023	2022
	€	€

BESTEMMINGSFONDS COLLECTIE AANKOOP

Stand per 1 januari	100.000	-
Mutatie uit resultaatbestemming	-	100.000
	100.000	100.000
	100.000	100.000

In december 2022 heeft Stichting Museum Beelden aan Zee een legaat ontvangen voor een bedrag van € 150.000, onder de voorwaarde dat een bedrag groot honderdduizend euro (€ 100.000) van gemeld legaat wordt besteed aan een mensbeeld of beelden, welke zoveel mogelijk tentoongesteld worden in het museum Beelden aan Zee, en een bedrag groot vijftigduizend-euro (€ 50.000) van gemeld legaat is te besteden aan de exploitatie van het museum waarvan dit bedrag al in 2022 in het exploitatieresultaat is meegenomen. Voor het bedrag van € 100.000 is een bestemmingsfonds gevormd, waarbij de baten in de staat van baten en lasten in 2022 is verwerkt. In 2023 is er geen onttrekking geweest aan het bestemmingsfonds collectie aankoop.

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
10 Overige voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	209.950	103.443
	209.950	103.443
	209.950	103.443

	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Voorziening groot onderhoud gebouwen		
Stand per 1 januari	103.443	48.090
Onderhoudskosten ten laste van voorziening	(103.493)	(154.647)
Dotatie in boekjaar	<u>210.000</u>	<u>210.000</u>
Stand per 31 december	<u><u>209.950</u></u>	<u><u>103.443</u></u>

Het groot onderhoud is voor rekening van de huurder. In 2020 is een aanvang gemaakt met een voorziening voor groot onderhoud van het museum. De voorziening wordt bepaald op basis van het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP). Jaarlijks is er € 24.045 gedoteerd. In 2022 is er een herzien Meerjaren Onderhouds Plan opgesteld waarbij in 10 jaar een opbouw tot € 1.528.133 moet plaatsvinden. Per 31-12-2023 bedraagt de voorziening € 209.950.

11 Langlopende schulden

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
Overige schulden		
Vooruitontvangen (lange termijn)	4.500	6.000
Vooruitontvangen lange termijn geefkring LIDA	10.000	20.000
	14.500	26.000
	14.500	26.000
	<u>2023</u>	<u>2022</u>
	€	€
Vooruitontvangen (lange termijn)		
<u>Stand per 1 januari</u>		
Hoofdsom	32.500	32.000
Cumulatieve aflossing	(26.000)	(25.000)
	6.500	7.000
	6.500	7.000
Mutaties		
Aflossing	(500)	(500)
	(500)	(500)
<u>Stand per 31 december</u>		
Hoofdsom	32.500	32.500
Cumulatieve aflossing	(26.500)	(26.000)
	6.000	6.500
Kortlopend deel	(1.500)	(500)
	4.500	6.000
	4.500	6.000

	2023	2022
	€	€
Vooruitontvangen lange termijn geefkring LIDA		
<u>Stand per 1 januari</u>		
Hoofdsom	100.000	100.000
Cumulatieve aflossing	(60.000)	(40.000)
Saldo per 1 januari	40.000	60.000
Mutaties		
Verhoging	10.000	-
Aflossing	(20.000)	(20.000)
Saldo mutaties	(10.000)	(20.000)
<u>Stand per 31 december</u>		
Hoofdsom	110.000	100.000
Cumulatieve aflossing	(80.000)	(60.000)
Kortlopend deel	(20.000)	(20.000)
Saldo per 31 december	10.000	20.000

KORTLOPENDE SCHULDEN

	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
12 Schulden aan gelieerde maatschappijen		
Rekening-courant Stichting De Onvoltooide	296.329	275.288
Rekening-courant Stichting Sculptuur Instituut	-	1.750
	296.329	277.038
13 Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	-	18.246
	-	18.246

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	€	€
14 Overige schulden en overlopende passiva		
Vooruitontvangen bedragen Geefkring LIDA	247.500	217.500
Vooruitontvangen bedragen overig	72.921	91.476
Vooruitontvangen bedragen Programmalijn Grootmeesters	150.000	150.000
Vakantiedagen	29.624	30.654
Nog te ontvangen facturen	1.500	26.829
Vakantiegeld	33.086	26.226
Vooruitontvangen bedragen collectiemedewerker	-	25.000
Nog te betalen kosten	43.517	65.184
	<u>578.148</u>	<u>632.869</u>

De vooruitontvangen bedragen voor de Programmalijn Grootmeesters wordt in 2024 gebruikt ten behoeve van de tentoonstelling van Joan Miró.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN, VERPLICHTINGEN EN REGELINGEN

Informatieverschaffing over niet in de balans opgenomen verplichtingen

De stichting huurt het museumgebouw van Stichting De Onvoltooide voor onbepaalde tijd. De huurverplichting bedraagt € 51.600 en wordt jaarlijks geïndexeerd.

De stichting heeft een aantal kopieermachines in operationele huur. De huurverplichting met een looptijd korter dan 1 jaar bedraagt € 4.032. Verplichting met een looptijd tussen de 1 en de 5 jaar bedraagt € 12.096 en verplichting met een looptijd langer dan 5 jaar bedraagt € 0.

De stichting heeft een afname verplichting met betrekking tot het koffieapparaat die de stichting in bruikleen heeft. De totale verplichting bedraagt € 4.500 met een looptijd korter dan 1 jaar.

Het zakelijk doel van de niet in de balans opgenomen regelingen

Stichting Museum Beelden aan Zee heeft een kas faciliteit met de ABN AMRO Bank N.V. met een limiet van € 20.000.

3.5 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2023

	Realisatie 2023 €	Budget 2023 €	Realisatie 2022 €
15 BATEN			
Publieksinkomsten en entreegelden	1.041.755	932.050	499.173
Fonds- en sponsorbijdragen	556.597	556.715	428.456
Giften	548.083	610.619	387.594
Overige baten	214.951	67.500	567.812
	<u>2.361.386</u>	<u>2.166.884</u>	<u>1.883.035</u>
16 PUBLIEKSINKOMSTEN EN ENTREEGELDEN			
Entreegelden	<u>1.041.755</u>	<u>932.050</u>	<u>499.173</u>
17 FONDS- EN SPONSORBIJDRAGEN			
Omzet zakenvrienden	10.000	12.500	17.500
Participanten tentoonstellingen	546.597	544.215	410.956
	<u>556.597</u>	<u>556.715</u>	<u>428.456</u>
18 GIFTEN			
Beneficiëntschap Vriendenloterij (structurele gift € 250.000 restant betreft de geormerkte loten)	319.905	265.000	270.553
Board of trustees / Vormidabele Patronen / Sculpture Club	75.119	83.119	87.619
Vrienden	28.059	30.000	29.422
Geefkring LIDA	125.000	232.500	-
	<u>548.083</u>	<u>610.619</u>	<u>387.594</u>
19 OVERIGE BATEN			
Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL)	-	-	285.975
Overige	214.951	67.500	281.837
	<u>214.951</u>	<u>67.500</u>	<u>567.812</u>
20 NETTO-OMZET			
Omzet winkel en café	<u>682.406</u>	<u>552.927</u>	<u>336.541</u>

21 LASTEN UIT HOOFDE VAN PERSONEELSBELONINGEN

Lonen	746.733	723.295	595.689
Sociale lasten	134.408	124.722	93.841
Pensioenlasten	50.980	46.862	61.110
	<u>932.121</u>	<u>894.879</u>	<u>750.640</u>
	Realisatie 2023	Budget 2023	Realisatie 2022
	€	€	€

Lonen

Salarissen	748.877	677.256	657.125
Loonkostensubsidie	(64.767)	(41.348)	(127.228)
	<u>684.110</u>	<u>635.908</u>	<u>529.897</u>
Inhuur personeel	62.623	87.387	65.792
	<u>746.733</u>	<u>723.295</u>	<u>595.689</u>

22 OVERIGE BEDRIJFSKOSTEN

Overige personeelsbeloningen	59.454	60.100	64.901
Huisvestingskosten	395.730	351.000	429.695
Partnerkosten	20.351	22.000	21.192
Relatiebeheer	39.716	45.900	35.372
Collectiebeheer	43.909	75.000	67.382
Kantoorkosten	61.445	54.100	56.792
Algemene kosten	45.224	41.500	50.186
Tentoonstellingskosten	837.387	917.223	284.649
Educatie	58.210	49.941	51.587
Marketing & PR	67.008	64.000	60.033
	<u>1.628.434</u>	<u>1.680.764</u>	<u>1.121.789</u>

23 FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentelasten en soortgelijke kosten	(5.363)	-	(11.292)
------------------------------------	---------	---	----------

3.6 OVERIGE TOELICHTINGEN

Gemiddeld aantal werknemers

	<u>Realisatie 2023</u>	<u>Realisatie 2022</u>
Gemiddeld aantal werknemers over de periode werkzaam binnen Nederland	<u>13,59</u>	<u>13,00</u>
Totaal van gemiddeld aantal werknemers over de periode	<u><u>13,59</u></u>	<u><u>13,00</u></u>

'S-Gravenhage, 3 mei 2024

Ir. I.M. Kalisvaart MBA	E.F.T. van Engeland	Dr. P.C. Scholten
Voorzitter	Penningmeester	Lid
J.E.A. Scholten	Drs. K.A. Doeksen-Kleijkamp	T.J. Ter Haar MBA
Lid	Lid	Lid

4. OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

4.1 Verwijzing naar de accountantsverklaring

De accountantsverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

4.2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Verklaring over de jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Museum Beelden aan Zee te 'S-Gravenhage gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Museum Beelden aan Zee per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Richtlijn 640 "Organisaties-Zonder-Winststreven" van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Museum Beelden aan Zee zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Bij het plannen en uitvoeren van onze controle houden wij rekening met de mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Vanuit onze risicoanalyse en de daarbij horende werkzaamheden hebben wij een drietal frauderisico's geïdentificeerd: het frauderisico rondom; managementbeïnvloeding/het doorbreken van interne beheersings-maatregelen door het management, autorisatie van betalingen en tijdige en volledige opbrengstverantwoording.

Wij hebben gesprekken gevoerd met meerdere functionarissen in de organisatie en specifiek aandacht besteed aan de opzet en het bestaan van het verkoopproces, het vier-ogenprincipe, functiescheiding en interne beheersingsmaatregelen rondom het autoriseren van inkoopnota's en het betalingsproces. Daarnaast heeft het controleteam met name aandacht besteed aan de opzet en het bestaan van de interne beheersing in de processen die leiden tot (het evalueren van) een journaalpost en er is aandacht besteed aan de IT-omgeving, het financiële pakket en daarbij horende toegangsbeveiliging waar het risico bestaat dat de functiescheiding wordt doorbroken.

Wij hebben de volgende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd:

- uitvoeren van data-analyse om ongeautoriseerde betalingen te identificeren;
- uitvoeren van data-analyse op memoriaalboekingen;
- controleren van de aanvaardbaarheid van de schattingselementen;
- uitvoeren van kritische deelwaarnemingen gericht op het vaststellen van tijdige (afgrenzing) en volledige verantwoording van opbrengsten.

Tot slot hebben wij kennis genomen van de schattingselementen in de financiële verantwoording. Wij achten deze schattingselementen niet dermate complex dat aanvullende risico's hiervoor zijn geïdentificeerd.

De beschreven controlewerkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoeden van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het management, de tijdigheid en volledigheid van de opbrengstverantwoording en het risico op ongeautoriseerde betalingen.

Het controleteam van Londen & Van Holland is gedurende de controlewerkzaamheden alert geweest op andere eventuele indicaties van mogelijke fraudesignalen. Wij hebben met het bestuur van de organisatie gesproken over mogelijke gevallen van fraude en daarbij is bevestigd door het bestuur dat deze gevallen niet bekend zijn, alsmede heeft het bestuur een schriftelijke bevestiging ondertekent waarin zij dit aan het controleteam bevestigen.

Controleaanpak continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het bestuur geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie, waaronder tussentijdse cijfers en prognoses. Naast deze kwantitatieve aspecten hebben wij ook kwalitatieve aspecten in onze evaluatie van de continuïteitsveronderstelling betrokken. Zo hebben wij bijvoorbeeld de aanwezigheid van (arbeids)conflicten/ claims, mogelijke faillissementen bij belangrijke afnemers in ogenschouw genomen.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole en de financiële positie van de stichting zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring.

Toekomstige gebeurtenissen en omstandigheden kunnen echter van invloed zijn op de continuïteitsveronderstelling.

Het bestuur heeft een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de stichting om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. Het bestuur is hierbij uitgegaan van de continuïteit van de bestaande opbrengststromen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn 640 "Organisaties-Zonder-Winststreven" van de Raad voor de Jaarverslaggeving vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Richtlijn 640 "Organisaties-Zonder-Winststreven" van de Raad voor de Jaarverslaggeving en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn 640 "Organisaties-Zonder-Winststreven" van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn 640 "Organisaties-Zonder-Winststreven" van de Raad voor de Jaarverslaggeving. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de huishouding te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 3 mei 2024

Londen & Van Holland
Registeraccountants en Belastingadviseurs

Was getekend

drs. K.J. Schouten RA